

Nohelia (Honduras, 1976). Bost seme-alabekin batera bizimodu autonomoa izan nahi du, baina koronabirusak eragozten ari zaio. Gaur egun, Zubia, CARITAS GIPUZKOAREN etxebizitza eta akonpainamendu programaren laguntza jasotzen ari da.

Badira urte batzuk Euskal Herrian lurreratu zinela.

Zazpi senideetatik zaharrena naiz. Nire inguruaren egoera ekonomikoa Hondurasen ez zen eroso, baina zorientzua nintzen. Nire gurasoak hiltzean, Europara etortzea erabaki nuen, eta han utzi nituen nire lehen hiru seme-alabak (7, 5 eta 2 urte bitartekoak). Egoera ekonomikoak etxetik irteera behartu ninduen.

Lagun batekin egin zenuen bidaia?

Hemen bizi zen ahizpa bat zuen haurtzaroko lagun batekin. Hasieran, gela bat alokatu zidan Peruko emakume baten etxea bizi izan nintzen.

Hori, 2003an gertatu zen.

Bai. Astelehenetik ostiralera, etxeko zerbitzuan hasi nintzen lanean. Lagun batzuk ere bazituen, eta bikote batek afari bat edo ezkontza bat... zuela esaten zidatenean, asteburuetan, orduka, euren seme-alabak zaintzen nituen.

Asteko zazpi egunetan aritu zinen lanean.

Bai, etxebizitzetan eta haurren zainketan. Horrela, nire gastuak ordaindu eta Honduraseko nire familia zaindu ahal izan nuen. Horrek 2008ko atzeraldira arte iraun zuen. Ordurako hasia nintzen nire alabak hurbiltzen. Hasieran, 2006an, bi nagusienak etorri ziren, eta geroago, txikia.

Ez duzu berehalakoan 2008 urtea ahaztuko.

Etxe batean -07:00etatik 12:00etara-, eta Bilboko erdiguneko taberna batean -12:00etatik itxi arte- egiten nuen lan. Ordu asko zutik. Hanka batean min larria izan nuen, eta lanik gabe geratu nintzen. Hor konturatu nintzen, ostalaritzan urte bat baino gehiago lan egin arren, jabeak hilabetez bakarrik eman zidala alta. Ondorioa: ez nuen langabeziarako eskubiderik.

Eta apaizak CARITAS GIPUZKOArekin harremanetan jarri zintuen.

Hala da. Garai hartan, enpresak kontratu mugagabea eskaini zidan, baina ez nuen nahikoa diru etxebizitza bat alokatu eta nire alabak Arrasatera hurbiltzeko. Irailean itzultzen ziren eskolara, eta Bilbon edo Arrasaten biziko nintzen jakin nahi nuen, eskolatzea bideratzeko.

Orduan, CARITAS GIPUZKOAn, etxebizitza alternatibo bat eskaini zizuten?

Aita Argarateri esker, CARITAS GIPUZKOAn gizarte-langile batekin jarri nintzen harremanetan, eta bilera baten ondoren, alokairuko etxebizitza eskuragarri bat eskaini zidaten urtebetez (2018-2019), CARITAS GIPUZKOAn eta Eguzkilore Fundazioak kudeatua.

CARITAS GIPUZKOAn eskutik, kudeaketa ekonomikorako plan bat jarri genuen martxan, neuzkan zorrei aurre egiteko, eta, hala, etorkizunari begira nire egoera hobetzeko. Hasierako egonaldia urtebetekoa zenez, iazko maiatzetik irailera bitartean, alokairuko etxebizitza baten bila ibili nintzen Debagoieneko herrietan barrena. Ezinezkoa izan zen. Ez nuen bakat bat ere aurkitu.

Denbora agortu egiten zen.

Alokairu-kontratua irailean amaitzen zen, baina apaizari esker, 2019ko abendura arte luzapen bat lortu nuen. CARITAS GIPUZKOAn gizarte-langilearekin hitz eginaz, lanaldi erdiko kontratuarekin, eta subkontrata batean lanean hasi zen nire alaba nagusiarekin (19 urte) batera, aurrezki-plan bati ekitea erabaki genuen, pisuaren irteera prestatzeko. Bi diru-sarrerekin, gastuak eta aurrezkiak partekatuz, bizitza erabat autonomo bati aurre egin geniezaioke.

Baina koronabirusa agertu zen.

Une hartan, nire alabak lan egiten zuen enpresaren aurre-ikuspenak oso onak ziren. Ez zitzairen lanik falta. Baina Covid-19k dena baldintzatu du, eta joan den martxoan kanporatu egin zutela jakinarazi zioten.

Une horretan Trapagara joatea erabaki zenuen.

Bai. Nire ahizpa bat, nire atzetik etorri zena, Trapagararen bizi zen, eta etxean hartu ninduen, ezin bainien gastuei aurre egin. Herriko gizarte laguntzaileak ere asko lagundu ninduen. Bajan egon nintzen bitartean, geriatría ikasten hasi nintzen, eta horrek, errehabilitatzean, etxeko zerbitzuan lan egiteko aukera eman zidan.

Ostalaritzako negozio batean sartu zinen.

Lagun batek nire negozioa martxan jartzera animatu ninduen 2014. urtean. Bere diruaren laguntzarekin, taberna bat jarri nuen martxan Hondurasko gastronomia ezagutarazteko. Tamalez, ez zuen aurrera egin.

2018an, Bizkaia utzi eta Gipuzkoara jo zenuen.

Nire ahizpak, Arrasaten bizitzen jartzekoa zenak, herriko hotel batean langileak behar zituztela esan zidan. Hara joan nintzen. Hasieran, hiru hilabetetan –uztailean, abuztuan eta irailean– aldi baterako kontratua izan nuen; hiru egun jarraian egiten nuen lan.

Arrasaterako joan etorri ez zen samurra izango, ezta?

Bilbon, 750 euroko alokairua ordaintzen nuen; lanean irabazten zuen guztia. Alokairua ordaintzen bazuen, ez zuen billeteetarako.

Handik denbora batera, La Caixaren gizarte-ekintzako babes-etxebizitzetaz hitz egin zidaten: bost urtez alokatutako etxebizitza bat. Etxebizitza bat eskuratzeko, elkartasunezko erroldatzea behar zen eskabidea betetzeko. Orduan, Horacio Argarate herriko parrokorra joatea erabaki nuen.

Zu, aldiz, Aldi Baterako Enplegu Erregulazioko Espedientean (ERTE) zaude.

Zorionez, kontratu mugagabea dut, eta espero dut hori guztia amaitzean lana berreskuratuko dudala. Diru-sarrerarik ez dudan egoera honetan, eta alokairuko etxebizitza berrirako aurrezki-planarekin –martxoan eta apirilean ezin izan dugu gauzatu–, airean dago. Ez dakit nola konponduko dugun egoera hau, bizi garen etxebizitza alokatzeko kontratuaren luzapena datorren ekainean amaituko baita.